

વર્ધમાન તપ પદ્યાવળી.

આ લઘુ પુસ્તકમાં વર્ધમાન તપની
ઓળોની વિધિ તથા તેનાં ચત્યવંદનો
સ્તવનો, સ્તુતિઓ તથા સજ્જાઓનો
સમાવેશ થાય છે.

કર્તા

સુનિરાજ શ્રી રત્નવિજયજી

યોજકો

શા. હીરાચંદ કુકલભાઈ અને
સાણંદ નિવાસી શા. રાઘવજી હુકમચંદ.

નકલ ૬૦૦

સંવત ૧૯૭૬



સને ૧૯૧૯

મૂલ્ય અમૂલ્ય.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીસાઈટ સંગ્રહ
૫૬૮

શાન્તિવિજય પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં ઈશ્વરલાલ દેશવલાલ
વકીલ તથા માણેકલાલ માધવલાલે છાપ્યું.
દીકવા ચોખી—અમદાવાદ

પ્રસ્તાવના.

પરમકાર્ણિક શ્રીજિનેશ્વર દેવોએ લગ્ન
પ્રાણિઓના ઉદ્ધાર માટે દાન, શીલ, તપ અને
ભાવ એ ચાર પ્રકારે ધર્મની પ્રરૂપણા કરી છે.
તેમાં પણ તપો ધર્મ અત્યંત દુષ્કર છે. કેમકે
દુઃસાધ્ય એવાં કાર્યો પણ તેનાથીજ ક્ષણ
માત્રમાં થઈ શકે છે. કર્મરૂપી કાષ્ટને બાળ-
વામાં તપ એ અગ્નિ સમાન છે. નિકાચિત
કર્મોનો નાશ તેની સહાયતાથી બની શકે છે.
અદ્ભુત પ્રકારની શક્તિયો, અનેક પ્રકારની
લબ્ધિયો અને સિદ્ધિયો તે તપો ધર્મની આ-
રાધનાથી સરલતાથી મેળવી શકાય છે. તપની
શક્તિ અચિંતનીય છે. તપરૂપી કલ્પવૃક્ષની શે-
વાથી અનેક મુમુક્ષુ જીવો આ-લોકમાં શ્રેષ્ઠ
સમૃદ્ધિ અને પરલોકમાં સ્વર્ગાદિનો વૈભવ
યાવત્ મોક્ષના અક્ષય સુખને મેળવી શક્યા છે,
મેળવે છે, અને મેળવશે.

ચકવર્તિયો, વાસુદેવો પણ પોતે દિગ્વિ-
જય માટે પ્રયાણ કરવાના પ્રારંભમાં તપરૂપ
ભાવ મંગલનો આશ્રય લઈ દેવાદિને વશ કરે છે.

તીર્થંકરો પણ પોતાની તેજ ભવમાં સિ-
દ્ધિગતિ બાણતા છતાં પણ દુષ્કર તપ કરે છે.
અને દીક્ષા, કેવળ અને મોક્ષ, તપ આદરીનેજ
ગ્રહણ કરે છે. તપનો મહિમા અને આવશ્ય-
કતા આ ઉપરથી સહેજ સમજાય છે. પરંતુ
તે તપ નિષ્કપટપણે વિધિ સહિત સમતાભાવ
પૂર્વક આચરવાથીજ યથેષ્ટ કાર્યની સિદ્ધિમાં
ફળીભૂત નીવડે છે. તપના માહાત્મ્ય ઉપર
અનેક આચાર્યોએ અનેક ગ્રંથો લખ્યા છે.
પ્રસ્તુતમાં તે સંબંધી વિવેચન અપ્રાસંગિક
ગણાવાના ભયથી વિશેષ ઉદ્દેશેજ નહિ કરતાં
તે તે ગ્રંથોને વાંચવાની જિજ્ઞાસુઓને ભલા-
મણ કરવામાં આવે છે.

શાસ્ત્રોમાં તપના ૧૨૩ મેદો જણાવેલા છે.

તેમાં અત્યંત ઉચ્ચ અને મોટું ‘ આંગિલ વર્ધમાન ’ તપ ગણાય છે. અંતગડસૂત્ર, આચાર દિનકર ઇત્યાદિ ગ્રંથોમાં તેનો મહિમા અધિક વર્ણવ્યો છે. શ્રીચંદ્રકેવલી એ તપના પ્રભાવથીજ આશ્ચર્યકારક સમૃદ્ધિ મેળવી શક્યા હતા. શ્રીચંદ્રકેવલિનાં ચરિત્ર અનેક આચાર્યોએ પ્રાકૃત-સંસ્કૃતમાં પદ્ય-ગદ્ય તરીકે રચેલાં છે. શ્રીસિદ્ધધિરજિત ચરિત્રને અનુસારે જ્ઞાનવિમલ સૂરિજીએ મનોહર શ્રીચંદ્રકેવલિ રાસ બનાવ્યો છે. તે શ્રાવક ભીમશી માણેક તરફથી છપાયેલ છે. અને તે રાસ ઉપરથી જૈનધર્મ વિદ્યાપ્રસારક વર્ગે આનંદમંદિર નોવેલરૂપે ચંદ્રકેવલિ ચરિત્ર છપાવેલ છે. સંસ્કૃત ગ્રંથ શ્રાવક પં. હિરાલાલ હંસરાજ તરફથી પ્રસિદ્ધ થયેલ છે. તે ગ્રંથો વાંચવાથી આ તપનો પ્રભાવ માલુમ પડશે.

આ નાની પણ ઉપયોગી ગુકમાં તે તપો-

ધર્મને પુષ્ટિ આપનાર, તેની વિધિ અને માહાત્મ્યને સૂચવનાર મધુર અને સરલ ભાષામાં ચૈત્યવંદન, સ્તવન, સ્તુતિ, અને સજા-યોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. કે જે-આંખિલ વર્ધમાન તપના આરાધક જીવોને ઘણાં ઉપકારક છે. આ જુકને રચવામાં શાસ્ત્ર વિશારદ-જૈનાચાર્ય શ્રી વિજય ધર્મ સૂરીશ્વરજીના શિષ્ય અઘ્યાત્મરસિક મુનિ મહારાજશ્રી રત્નવિજયજીએ પરિશ્રમ લીધો છે. તેથી આ સ્થળે તેમનો ઉપકાર માનવામાં આવે છે. આ જુકનું વાંચન મનન કરી તપોધર્મની આરાધના કરી આ ગ્રંથના ખનાવનારના પ્રયાસને સફળ કરો એવી આશા સાથે વિરમીએ છીએ.

લે. પ્રકાશકો.



વર્ધમાન તપની ઓળી કરવાની વિધિ.



પહેલું ૧ આંખીત પછી ઉપવાસ,
પછી એ આંખીત કરી ઉપવાસ, પછી ત્રણ
આંખીત ઉપર ૧ ઉપવાસ, પછી ચાર
આંખીત ઉપર ઉપવાસ, પછી પાંચ આં-
ખીત ઉપર ઉપવાસ કરવો. આ પાંચ
ઓળીઓ તો લાગટ કરવી. પછી છ
આંખીત ઉપર ઉપવાસ કરવો. વળી
વીસામે લેઈ સાત આંખીત કરી ઉપર
ઉપવાસ કરે એમ ચઢતાં ચઢતાં છેવટ
૧૦૦ આંખીત ઉપર ઉપવાસ કરવો.
ત્યારે આ ઓળી પુરી થાય આ ઓળી

સંપૂર્ણ ભાવથી કરે તો તીર્થંકર નામ
કર્મ બાંધે.

આ તપના દિવસોમાં ગુણુણુ કાઉસગ્ગ
તથા ખમાસમણાં દેવાનો વર્ધિનીયે મુજબ
ઔઠ્ઠી નમો તવસ્સ અથવા ઔઠ્ઠી નમો અરિહં-
તાણં કે ઔઠ્ઠિં નમો સિદ્ધાણં એ પદમાંથી ગમે
તે પદની નોકારવાળી ૨૦ ગણવી.

ખમાસમણાં ૧૨ દેવાં તેની રીત.

જે ઔઠ્ઠી નમો તવસ્સ એ પદથી ગુ-
ણુણુ ગણે તો આ દૂહો બોલવો.

દૂહો

કર્મ ખપાવે ચીકણાં, ભાવ મંગળ
તપ જાણ; પરચાસ લખિંધ ઉપજે. જય
જય તપ ગુણુ ખાંણુ પાતા તપ પદ દેવું છે,

ઉજ્જવળ વર્ણે છે. બાર ભેદે સહિત છે તે તપને મારો નમસ્કાર હોજે. એમ કહી ઇચ્છામિ ખમાસમણોં કહેવું. એ રીતે બાર ખમાસમણાં લેવાં અને બાર લોગ-સ્સનો કાઉસગ્ગ કરવો.

જો ઉઠીં નમો અરિહંતાગં એ પદ્ધતી ગુણુણું ગણે તો નીચે મુજબ દુહો બોલવો.

પરમપંચ પરમેષ્ટીમાં, પરમેશ્વર ભગવાન ॥ ચાર નિક્ષેપે ધ્યાઇએ, નમો નમો જિનભાણુ ॥ ૧ ॥ અરિહંત ભગવાન કેવા છે ? એત વર્ણે છે; બાર ગુણે સહિત છે તેવા અરિહંત ભગવાનને મારો નમસ્કાર હોજે. ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં ॥ અને બાર લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરવો.

જે ' ॐ હ્રીં નમો સિદ્ધાણં ' એ પદ્ધતી
ગુણુગુણે તો ખમાસમણાં આઠ દેવાં
તેનો દુહો.

ગુણ અનંત નિર્મળ થયા, સહજ
સ્વરૂપ ઉલ્લસ ॥ અષ્ટ કર્મ મળ ક્ષય
કરી, ભયે સિદ્ધ નમો તાસ ॥ ૧ ॥

સિદ્ધપદ કેવું છે ? રક્ત વર્ણુ છે આઠ
ગુણે કરી સહીત છે. પુજવા યોગ્ય છે. ધ્યા-
વવા યોગ્ય છે એવા સિદ્ધ પદને મારો નમ-
સ્કાર હોજો. ઇચ્છામિ ખમાસણો વંદિતો ॥
કાઉસગ્ગ આઠ લોગસસનો કરવો.

આ ત્રણ રીતમાંથી ગમે તે એક રીતે
ખમાસમણાં, કાઉસગ્ગ, ગુણુગુણે
ચૈત્યવંદનો.

વર્ધમાન જિન પતિનમી, વર્ધમાન

તપ નામ, ઓળી આંખેલની કરું, વર્ધ-
 માન પરિણામ । ૧ । એકાદિ આયત
 શત; ઓળી સંખ્યા થાય. કર્મ નિકાચિ
 તોડવા, વજ્ર સમાન ગણાય । ૨ । ચૌદ
 વરસ ત્રણ માસની સંખ્યા દિનની વીસ ॥
 યથા મિથિ આરાધતાં, ધર્મ રતન પદ-
 ઇશ ॥ ૩ ॥ ॥ ૨ જી ॥

વર્ધમાન જિન ઉપદિસે, વર્ધમાન તપસાર;
 કરવું વિધિ જોગે સદા, કડણ કર્મ સંહાર. ૧
 એકંકુ આંખેલ વધે, યાવત સત પરિમાણ;
 સાધિક ચઉદે વર્ષ માં, પુરણગુણ મણિખાણ.
 તપ મહિરની ઉપરેએ, શોભે શખર સમાન;
 ધર્મ રતન તપસા કરી, પામે પદ નિર્વાણ. ૩

॥ ૩ જી ॥

ત્રિગટે ત્રિભુવન વાસહો, ભાંખે તપના ભેદ;

એકશો તેવીસ મુખ્યછે, કરવા કર્મ વિચ્છેદ. ૧
 તેમાં પણ ધુર મોટકો, મહાઉગ્ર તપ એહ;
 શુરવીર કોઈ આદરે, નિર્મલ થાશે દેહ. ૨
 રોગ વિધન દુરે કરેએ, ઉપજે લખિય અનેક;
 ક્ષમા સહીત આરાધતાં, ધર્મ રત્ન સુવિવેક. ૩

॥ ૪ થું ॥

એકર જોડી પ્રણમીયે, વર્ધમાન તપ ધર્મ;
 ત્રિકરણ શુદ્ધે પાળતાં; ટાલે નિકાચીત કર્મ. ૧
 વર્ધમાન તપ સેવીને, કેઈ પામ્યા ભવપાર;
 અંતગડ સૂત્રે વર્ણવ્યા, વંદુવારંવાર. ૨
 અંતરાય પંચક ટેલે એ, બાંધે જિનવર ગોત્ર;
 નમો નમો તપરત્નને પ્રગટે આતમ જ્યોત ૩

॥ ૫ મું ॥

વર્ધમાન જિન પ્રતિ નમી, વર્ધમાન તપ નામ;
 એાળીઆંબિલની કરૂ, વર્ધમાન પરિણામ. ૧

એકાદિ યાવત સત, એળી સંખ્યા થાયઃ
કર્મ નીકાચીત તોડવા, વજ્ર સમાન ગણાય. ૨
ચૌદવર્ષ ત્રણ માસનીએ, સંખ્યા દિનનીવીસ
યથા વીધ આરાધતાં, વર્મ રત્ન પદ ઇશ. ૩

॥ ૬ ૬ ॥

જે ધૂરી સૌરી અરિહંત, મુલદદ પીઠ પદ્મિયો;
સિદ્ધસુરિઉવઝ્ઞાય સાહુ, ચીહુ પાસ ગરીહીયો
દંસણ નાણ ચારત્ત તવહી, પદિસાહા મુંદરં
તત્તખખર સરવગ્ગ લદ્ધિ, ગુરૂપચદલ દુખરં. ૨
દીશી પાલ જખખ જખખીણી,
પમુહ સુર કુસુમેહિં અલંક્રીયો;
સો સિદ્ધ ચક્ક ગુરૂ કલ્પતરૂ,
અમ મન વાંછીય ફલ દીયો. ૩

“ વર્ધમાન તપનું સ્તવન. ”

॥ ઢાળ ૧ ॥

(જિમ જિમ એ ગિરિ ભેટીએ રે એ દેશી.)

જિમ જિમ એ તપ ક્રીજીએરે, તિમ
તિમ ભવ પરિપાક સહુણા; નિકટ ભવિ
જીવ જાણવોરે, ઇમ ગીતારથ સાખ. ॥
સહું ॥ જિં ॥ ૧ ॥ આંખિલ તપ વિધિ
સાંભડોરે, વર્ધમાન ગુણ ખાણ ॥ સહું ॥
પાપ મલક્ષય કારણેરે, કતક ફલ ઉપમાન ॥
સં જિં ॥ ૨ ॥ શુભ મુહુર્ત શુભ યો-
ગમાંરે. સદગુરનાંદિયોગ ॥ સં ॥ આંખિલ
તપ પદ ઉચરીરે, આરાધો અનુયોગ ॥
સં ॥ જિં ॥ ૩ ॥ ગુર મુખ આંખિલ
ઉચરીરે, પૂજી પ્રતિમા સાર ॥ સં ॥
નવ પદની પુજા ભણીરે, માગો પદ અણ-

હાર ॥ સં જિમં ॥ ૪ ॥ ૫૮ રસ ભો-
 જન ત્યાગવારે, ભૂમિ સંચારો પ્રાય ॥
 સં જિમં ॥ ૫ ॥ તપ પદની આરાધ-
 નારે, કાઉસગ્ગ લોગસ્સ બાર ॥ સં ॥
 ખમાસમણાં બાર આપવારે, ગુંણુણું દોય
 હજાર ॥ સં જિમં ॥ ૬ ॥ અથવા સિદ્ધ
 પદ આશ્રયીરે, કાઉસગ્ગ લોગસ આઠ ॥
 સં ॥ ખમાસમણાં આઠ જાણવાંરે, નમો
 સિદ્ધાણું પાઠ ॥ સં જિમં ॥ ૭ ॥ બીજે
 દિન અપવાસમાંરે, પૌષધાદિ વ્રત યુક્ત ॥
 સં ॥ પટિક્કમણાદિ ક્રિયા કરીરે, ભાવના
 પરિમલ યુક્ત ॥ સં જિમં ॥ ૮ ॥ ઇમ
 આરાધો ભાવથીરે, વિધિ પૂર્વક ધરી પ્રેમા
 સં ॥ ભાવો ધ્યાવો ભવિજનારે, ધર્મ
 રત્ન પદ એમ ॥ સં જિમં ॥ ૯ ॥

દાળબીજી

(નવપદ ધરજ્યો ધ્યાન ભાવિકજન એ રાગ.)

તપ પદ ધરજ્યો ધ્યાન ભવિક તમે
 તપપદ ધરજ્યો ધ્યાન ॥ નામે શ્રી વર્ધ-
 માન ભવિકંદિનદિન ચઢતેવાન ભવિકં
 સેવો થઈ સાવધાન ભં તપપદ ધરજ્યો
 ધ્યાન, પ્રથમ ઓળી એમ પાળીનેરે,
 બીજીએ આંખિલ દોય ॥ ભં ॥ ત્રીજીએ
 ત્રણ ચોથી ચાર છે રે, અપવાસાંતર દોય ॥
 ભં ॥ ૧ ॥ ઇમ સો આંખિલ વ્રતનીરે,
 સોમી ઓળી થાય ॥ ભં ॥ શક્તિ અ-
 ભાવે આંતરેરે, વિશ્રામે પહાંચાય ॥ ભં ॥
 રા ॥ ચઉદ વર્ષ ત્રણ માસનીરે, ઉપર સં-
 ખ્યાતીશ ॥ ભં ॥ કાળમાન એજાણુ-
 વુરે, કહે વીર જગદીશ ॥ ભં ॥ ૩ ॥

અંતગડ અંગે વર્ણવ્યુંરે, આચારહિન
 કર લેખ ॥ ભ૦ ॥ ગ્રંથાંતરથી જાણવુંરે,
 એ તપનું ઉલ્લેખ ॥ ભ૦ ॥ ૪ ॥ પાંચ
 હજાર પચાસ છેરે, આંગિલ સંખ્યા
 સર્વ ॥ ભ૦ ॥ સંખ્યા સો ઉપવાસનીરે,
 તપમાં ન કરો ગર્વ ॥ ભ૦ ॥ ૫ ॥ મહાસેન
 કૃષ્ણા સાધ્વીરે, વર્ધમાન તપ કીધ ॥ ભ૦ ॥
 અંતગડ કેવળ પામીનેરે, અજરામર પદ
 લીધ ॥ ભ૦ ॥ તળાદા ॥ શ્રીચંદ કેવળી એ
 તપ સેવી, પામ્યા પદ નિર્વાણ ॥ ભ૦ ॥
 ધર્મરત્ન પદ પામવારે, એ ઉત્તમ અનુ-
 ષ્ઠાન ॥ ભ૦ ॥ તળાજા ॥

હાળ ત્રીજી.

(નર ભવ નગર સોહામણું વણુજારારે. એ રાગઃ)
 જિન ધર્મ નંદન વન ભલો, રાજહં-

સારે, તપ સુરતર ઉપમાન અહો રાજહં-
 સારે ॥ શીતળ છાયા સેવીને રાં પ્રાણી
 તું થા સાવધાન. અહો ॥ રાં ॥ ૧ ॥
 અમ્રત ફળ આસ્વાદીને, રાં કાઢ અના-
 દિની ભુખ અહોં ॥ ભવપરિભ્રમણા
 ભગ્નતું, રાં ॥ અવસર પામી ન ચુક ॥
 અહો રાં રા શત શાખાથી શોભતો રાં
 પાંચ હજાર પચાસ ॥ અહોં ॥ આંખિલ
 પુત્રે અલંકર્યો રાં અક્ષય પદ ફલતાસ ॥
 અહો ॥ રાં ॥ ૩ ॥ વિમલેશ્વર સુરસા-
 નિધ્યે રાં તું નિર્ભય થયો આજ; ॥ અહો ॥
 કૃત કૃત્ય થઈ માગતું, રાં અકલસ્વરૂપી
 રાજ ॥ અહોં રાં ॥ ૪ ॥ વિગ્રહ ગતિ
 વોસરાવીને રાં લોકાગ્રેકરવાસ ॥ અં ॥
 ધન્ય તું કૃત પુણ્ય તું, રાં સિદ્ધ સ્વરૂપ

પ્રકાશ ॥અહોં રાનાપા તપ ચિંતવણી
 કાઠિસગે ॥ રાના વીર તપોધન ધ્યાવ ॥
 અહોનામહાસેન કૃષ્ણા સાધ્વી, રાજનાશ્રી
 ચંદ્ર ભવજળ નાવ ॥અહોં રાનાદાસૂરી
 શ્રીજગચંદ્રજી, રાં હીરવિજય ગુરૂહીર ॥
 અહોના મહલવાદી પ્રભુ કુરગદુ ॥રાના
 આર્ય સુહસ્તીવીર ॥ અહોં રાના ૭ ॥
 પારંગત તપ જલધિના ॥રાના જે જે થયા
 અણુગાર ॥અહોના જીત્યા જિંહડા સ્વા-
 દને ॥રાના ધન્ય ધન્ય તસઅવતાર ॥
 અહોં રાના ૮ ॥ એક આંખિલટ્ટસે ॥રાં
 એક હજાર કોડ વર્ષ ॥અહોના દસ હ-
 જાર કોડ વર્ષનું ॥રાના અપવાસે નરક
 આયુષ્ય ॥અહોં રાનાદા તપ સુદર્શન
 ચક્રથી ॥રાના કરો કર્મનો નાશ ॥અહોના

ધર્મ રત્ન પદ પામવા ॥રાગા ॥ આદરો તપ
અભ્યાસ ॥ અહો ૦ રા ૦ ॥ ૧૦ ॥

કળસ.

તપ આરાધન ધરમ સાધન વરધમાન
તપ પરગેડો, મન કામના સહુ પુરવાને;
સર્વ થાએ સુરધેડો; અતિદાનથી શુભ
ધ્યાનથી, ભવીક જીવ એ તપશા કરો.
શ્રીવિજય ધરમ સુરીશ સેવક, રત્ન વિજય
કહે શિવવરો ॥ ઇતિ વર્ધમાન તપસ્તવન ॥

વર્ધમાન તપની થોયો.

વર્ધમાન ઓલીકરો, ભવભવ પાતિક
પરીહરો ॥ વર્ધમાન જીન પામીને, દુર
કરો સહુ ખામીને ॥ ૧ ॥ વર્ધમાનાઠક
જિન તર્યા, પુર્વ ભવેજે તપ કર્યા ॥ તે

તપ મુજને ફળ આપો, આહારાદિક સં-
જાકાપો ॥ ૨ ॥ અંતગડ આચાર દિનકર,
શ્રીચંદ્રચરિત્ર આદર ॥ તપ કુલકાદિક
ગ્રંથ જે, તપ સાધનના પંથ છે ॥ ૩ ॥
તપગચ્છુ નંદન સુરતર શ્રીવિજય ધર્મ
સૂરિશ્વર ॥ રત્ન વિજય સુખ દાયીકા,
રહાય કરે સિદ્ધાયિકા ॥ ૪ ॥

થોય જોડો ૨ જો.

વર્ધમાન તપ ઓલી પાળું, ત્રિવિધે
ત્રિવિધે પાતિક ટાળું ॥ શરીર અને જીવ-
ભિન્ન નિહાળું, શ્રાવક ગુણ ડાળું અજ-
વાળું ॥ ૧ ॥ અતીત અનાગતને વર્તમાન
ત્રિગટે ખેશી કરે વખાણ ॥ કોઈ નહિ એ
તપની તોલે, વીશ વિહરમાન ધર્મ ખોલે
॥ ૨ ॥ અંત ગડ આગમની વાણી, આ-

ચાર દિનકર ગ્રંથ નિશાની ॥ તપ સૂરા
 અણુગાર કહીજે, પૂજી પ્રણમી લાહો
 લીજે ॥ ૩ ॥ શાસન સુરવર કરે સહાય,
 તપસી નરના પૂજે પાયા ॥ વિમલેશ્વર
 વર યજ્ઞ પ્રસન્ન, ધર્મ રતનતાં કરે જતન,
 ॥૪॥

વર્ધમાન આંખિલ તપ આહરો, ચો-
 વીશ જિનની પૂજના કરો ॥ અંતગડ
 આગમ સુણો વખાણ, સિદ્ધાઈ દેવી કરે
 કલ્યાણ ॥૧॥ (આથુઈ ચાર વાર કહેવાશે)

શ્રી વર્ધમાન તપ સ્વાધ્યાય. ॥ ૧ ॥

પ્રભુતુજ શાસન અતિ ભલુ, તેમાં
 ભલુ તપ એહરે. સમતા ભાવે સેવતા,
 જલદી લહે શિવ ગેહરે ॥ પ્રભુ ॥ ૧ ॥
 ખટ રસ તજી ભોજન કરે, વિગય

કરે ખટ દુર રે, ખટપટ સઘળી પરિહરી,
 કર્મ કરે ચકચુરરે. પ્રભુ ॥૨॥ પરિક-
 મણા દોય ટંકનાં, પોષધ વૃત્ત ઉપવાસરે;
 નિયમ ચિતારે સર્વદા, જ્ઞાન ધ્યાન સુવિ-
 લાસરે. પ્રભુ ॥ ૩ ॥ દેહને દુઃખ દેવા
 થકી, મૈદા ફળ પ્રભુ ભાખેરે, ખડગ ધારા
 વ્રત એ સહી, આગમ અંત ગડ સાખેરે.
 પ્રભુ ॥૪॥ ચઉદ વર્ષ સાધિક હોવે, એ
 તપનું પરિમાણરે, દેહનાં દંડ દુરે કરે.
 તપચિંતામણિ જાણરે. પ્રભુ ॥૫॥ સુલભ
 બોધી જીવને, એ તપ ઉદ્યે આવેરે,
 શાસન મુર સાનિધ્ય કરે, ધર્મ રત્ન પદ
 પાવેરે. પ્રભુ ॥૬॥



સજ્જાય (૨).

પ્રીતમ સેંતી વીનવે, પ્રમદા ગુણની
 ખાણ મેરેલાલ ॥ અવસર આવ્યો સા
 હેખા, કરશું તપ વર્ધમાન. મેરેલાલ.
 આંખિલ તપ મહિમા. સુણો. ૧ બહોત ગધ
 થોડી રહી, કીધા બહુલા સ્વાદઃ મેરેલાલ.
 પિંડ પોષીયો લાલચે હવે છોડો ઉન્માદ
 મેરેલાલ. આંખિલ તપ ॥ ૨ ॥ સાડી ત્રણ
 કોડ રોમ છે, પોણા બે બે રોગ મેરેલાલ,
 દેહનાં દંડ છે એટલા, દુર કરો સખ રોગ
 મેરેલાલ. આંખિલ તપ ॥ ૩ ॥ ૫૮ કો-
 ટિની ઉપરે, સાડા બાર લાખ પરમાણુ
 મેરેલાલ. આંખિલ તપ ॥ ૪ ॥ આંખિલ
 તીવ્ર હુતાશને, કાયા કંચન વાન મેરેલાલ

આંખિત્ત ॥ ૫ ॥ સવાચઉદ વર્ષાં લગે,
 એકાધિક સતમાન મેં ॥ ખડગ ધારા વ્રત
 પાલશું, ધરશું જિનવર આણ મેં ॥ આં-
 ખિત્ત તપ ॥ ૬ ॥ નાણ મંડાવી ભાવશું,
 સામી સામણ સાથ મેં ॥ ઉજમણા
 કરવાં ભણાં, પૂજશું ત્રિભુવન નાથ મેં ॥
 આંખિત્ત તપ ॥ ૭ ॥ નિયાણાં કરશું
 નહિ, સમતા ભાવ ઉદાર મેં ॥ ધર્મ
 રત્ન આગધવા, અમૃત ક્રિયા વિચાર
 મેં ॥ આંખિત્ત ॥ ૮ ॥

સજ્જાય ॥૩॥

જિમ જિમ એ તપકીજીએરે, તિમ
 તિમ પાપ પુત્રાય સહુણા ॥ આત્મસ તજી
 ઉદમ કરેરે, ઉપાદાન શુદ્ધ થાય સહુણા ॥
 વર્ધમાન તપ કીજીએરે ॥ સીજીએ નર-

ભવ લાભ સલુણા ॥ ૧ ॥ અકેકું વધતાં
 થકારે, સો આંખિત્ર સમુદાય ॥ સલુણા ॥
 સો ઉપવાસ સંખ્યા થસેરે, પાતિક દૂર
 પસાય ॥ સલુણા ॥ વર્ધમાન તપ કીજીએ
 રે ॥ ૨ ॥ અઉદ વર્ષ ત્રણ માસનેરે, વિશ
 દિવસ હિતકાર સલુણા ॥ પાંચ હજાર
 પચાસ છેરે, સર્વ દિવસ તપધાર સલુણા ॥
 વર્ધમાન તપ કીજીએરે ॥ ૩ ॥ નમો તવસ્સ
 પદ જાપનીરે, દોય હજાર પ્રમાણ સલુણા ॥
 ખાર લોગસ્સ કાઉસગ્ગ કરોરે, યથા શ-
 ક્તિ અનુમાન સલુણા ॥ વર્ધમાન ॥ ૪ ॥
 ત્રિધિ પૂર્વક આરાધવારે, ઉજમણે! કળ
 જ્ઞેય સલુણા; સુલભ બોધીજીવનેરે, ધર્મ
 રત્ન શિવ હોય સલુણા ॥ વર્ધમાન ॥ ૫ ॥

સ્વાધ્યાય ૪

મોરા સાહિબ હો, શીતળ નાથકે, અરજ
સુખો એક માહરી એ દેશી.

મોરા ચેતનહો કહુ અનુમતવાત કે
સાંભલ સ્થીર થઈ મિત્ર તું જીમ પામેહો,
તું શિવસુખ સારકે, કાળમાં હોય પવિત્ર તું
॥૧॥ તપ આંખિત હો, કરજે વર્ધમાન કે,
વિવનવિહારણ કેશી ॥ રાઅષ્ટ સિદ્ધિ હો,
અણિમાદિક થાય કે, પ્રગટે રૂદ્ધિ પરમેશ્વરી
॥ રાભય સાને હો કે દૂર પલાયકે આંખિતે
ખળીનહિ દારિકા દેવસાનિધ્ય હો કરે હરે
સહુ કષ્ટકે મંત્ર તત્ર ફળકારકા ॥ રાભયણા
સુંદરી હો શ્રીયાળ નરેશ કે એ તપવી
સુખીઆ યયા ॥ કેઈ સેવ્યો હો એ તપ સુર
વૃક્ષકે, યુક્તિ મુક્તિ પદવી સહા ॥ ૪ ॥ નવ-

કારસી હોતોડે એકશો વર્ષ કે, નરકાયુ સુર-
 નુકરે ॥ તોડે પોરસી હો વર્ષ એક હજાર
 કે, અયુત સાઠ પોરસી હરે ॥૫૫॥ એકલાખ
 હો પુરી મદ્દ હરંતકે, એકાશન દશ લાખનું ॥
 નીવી કરતાં હો કોડ એક કપાયકે, એકલ
 ઠાણું દશ કોડનું ॥૬૥ કાપે સો કોડ હો
 વર્ષ એકલ દત્તિકે, હજાર કોડ વર્ષ આં-
 ખિલે ॥ ઉપવાસેહો દશ સહસ કોડકે ॥
 નરક આયુષ તું કાપીલે ॥૭૥ એ વ્યાખ્યા
 હો મધ્યમ ફળ જાણકે કેવળ લહે ઉત્કૃષ્ઠી,
 દસ ધારો હો એ અસિ સૂર્ય હાસકે, મુષ્ટી
 જ્ઞાને ગ્રહો મુષ્ટિથી ॥૮૥ નમો તવસ્સહો
 ગણો દોય હજારકે ખમાસમણા ખાર છે ॥
 ગણો લોગસહો ખાર કાઉસગ્ગ રૂપકે, સાચો
 કર્મ કુદાર છે ॥૯૥ યથા શક્તિ હો કરો

તપ અનુકુળ કે સંયમ શ્રેણી આદરો ॥
 તપ તપોહો વર્ધમાન પરિણામ કે ધર્મ
 રત્નપદ અનુસરો ॥૨૦॥ ઇતિ

સજ્જાય. ૫.

હમસે દુર રહો તુમયાર
 નકલી જૈન કહાને વાલે, નકલી જૈન
 જૈનનું મર્મ ન જાને વાલે
 હમસેં દુર રહો તુમ યાર એ ટક.
 ભુલ્યા ફલ મર્યાદા ભાન,
 બન્યા હવે હોટલીયા હેવાન;
 કોઈ પેગંબર કોઈ કિસ્તાન,
 ફેશાન નયા ચલાને વાલે. હમસેં. ૧
 અભક્ષ અનંત કાય ખોરાક,
 ભાંગ બીડી પ્રાંડીની છાક;
 બન્યા અબ ખરેખરા નાપાક,

વિધવા લગન કરાને વાલે. હમસે. ૨

તજ્યા નય નિશ્ચય પ્રમણ,
જીવરામ મિથ્યા અભિમાન;
માત પિતા ગુરુનું નહિ જ્ઞાન,

મત પાખંડ બદાને વાલે. હમસે. ૩

સદ્ગ શોત્રંજી જીવ્યા રમનાર,
ગરીબ જીવના કરે સંહાર;

કોરટ કેશરીઆ કરનાર,

સંઘમાં ઝઘ મચાને વાલે. હમસે. ૪

છોડ્યા ધર્મ નેમ વૃત્ત સર્વ,

ખાવે ધર્માદા દેવ દ્રવ્ય;

ભુલ્યા વાર તિથિને પર્વ,

પરનારી કે ફસાને વાલે. હમસે. ૫

ભુલ્યા વિનય વિવેક વિચાર,

જ્યાં ત્યાં કરતા બ્રષ્ટા ચાર;

ગર્હભ કુકરના અવતાર,
 અધર હુડ બઢાને વાલે. હમસે. ૬
 કામ કેંધ મહમાં ચક ચુર,
 નખ શખ અપલશણથી ભરપુર;
 ગમાબ્યાં મુખડાં કેરાં તૂર,
 જ્યાં ત્યાં ધૂળ ઉડાને વાલે. હમસે. ૭
 રામાયણ છે અપરંપાર,
 સુણતાં થાકે નરને નાર;
 આતો ટુંકામાં સવત્રું સાર,
 ધર્મ રત્ન સમજાને વાલે. હમસે. ૮

નીચે લખેલાં પુસ્તકો શા. હીરાચંદ કકલભાઈ

મેનેજર જૈન પાઠશાળા.

ડે. ફતાસાની પોળેથી મળશે.

સમકીતના સડસક બોલની સજ્જાય

અર્થ સહીત ૦-૨-૦

મોટું પંચપ્રતિકલ સૂત્રાર્થ. ૨-૮-૦

પ્રશ્નોત્તર રત્ન ચીંતામણી. ૦-૮-૦

મૌન એકાદશી મોટી ૩-૦-૦

મૌન એકાદશીનું ગુણગૂં. ૦-૧-૦

દીવાળીનું સ્તવન ૦-૦-૯

સામાયક તથા ચૈત્યવંદન સૂત્ર અર્થ સહિત ૦-૧-૦

શુવ વિચાર સાર્થ ૦-૪-૬

નવતત્ત્વ સાર્થ કાચુ પુઠું ૦-૮-૦

પાકુ પુઠું. ૦-૧૦-૦

ચાર પ્રકરણ મૂળ ૦-૩-૦

કર્મ ગ્રંથ મૂળ છીટનું પાકુ પુઠું ૦-૮-૦

કાચુ પુઠું. ૦-૬-૦

